

**Ymateb i adroddiad thematig Estyn ar
Ysgolion Ffederal:
Nodweddion cyffredin ffedereiddio effeithiol**

Teitl yr adroddiad:

Ysgolion ffederal: Nodweddion cyffredin ffedereiddio effeithiol.

Manylion yr adroddiad

Yn llythyr cylch gwaith 2018/19, gofynnodd Llywodraeth Cymru i Estyn archwilio nodweddion cyffredin ffedereiddio effeithiol.

Mae'r adroddiad yn archwilio nodweddion ffedereiddio effeithiol. Mae'n nodi'r amodau, y prosesau a'r trefniadau sy'n arwain at ffederasiynau effeithiol, ac yn eu cynnal. Mae hefyd yn ystyried yr anawsterau posibl i ffederasiynau ac yn archwilio'r rhesymau pam nad yw ffederasiynau bob amser yn llwyddiannus. Mae'n nodi enghreifftiau o arfer effeithiol lle mae cyrff llywodraethol ac awdurdodau lleol wedi ffedereiddio'n llwyddiannus.

Crynodeb o'r prif ganfyddiadau

Mewn ffederasiynau llwyddiannus, mae arweinwyr yn gwella'r ddarpariaeth a'r deilliannau ar gyfer disgyblion trwy rannu adnoddau, systemau ac arfer dda ar draws ysgolion. Fodd bynnag, yn y rhan fwyaf o achosion, nid yw ysgolion ffederal yn defnyddio technoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh) yn effeithiol i gefnogi cydweithio, ac yn enwedig cydweithio ymhlith disgyblion, ar draws safleoedd ysgol.

Gall ffedereiddio gael effaith gadarnhaol ar y gallu i arwain ar bob lefel. Fodd bynnag, nid oes digon o gyfleoedd i benaethiaid ymgysylltu â dysgu proffesiynol a fydd yn eu paratoi i arwain ffederasiwn neu i uwch arweinwyr a staff ysgolion ffederal rwydweithio a rhannu arfer.

Gallai ffedereiddio arwain at arbedion o ran cyllidebau i ysgolion. Mae cynyddu rôl staff gweinyddol neu gyflogi rheolwr busnes i oruchwylio cyllidebau ar draws y ffederasiwn yn aml yn arwain at ragor o arbedion ac effeithlonrwydd.

Pan fydd athrawon yn cynllunio cyfleoedd i ddisgyblion gydweithio â'u cyfoedion mewn ysgolion eraill yn eu ffederasiwn, caiff hynny effaith gadarnhaol ar fedrau cymdeithasol disgyblion a'u synnwyr o les. Caiff ffedereiddio effaith gadarnhaol hefyd ar y profiad pontio i lawer o ddysgwyr mewn ysgolion ffederal.

Yr hyn sy'n hanfodol i ffedereiddio lwyddo yw gweledigaeth glir. Ac mae angen strwythur arwain effeithiol i gefnogi'r weledigaeth honno.

Argymhellion

Dylai Llywodraeth Cymru:

A12 – Archwilio trefniadau i helpu ysgolion ffederal i gydgyfrannu eu hadnoddau.

Ymateb Llywodraeth Cymru:

Derbyn

Bydd Llywodraeth Cymru'n archwilio sut y gall helpu ysgolion ffederal i rannu eu hadnoddau'n well. Byddwn hefyd yn ceisio gwella'r canllawiau ar ffedereiddio drwy bennu'r manteision a'r anfanteision posibl sy'n ymwneud â ffedereiddio ar gyfer ysgolion ac awdurdodau sy'n gwneud hynny. Yn ogystal, byddwn yn gwneud y broses ffurfiol ar gyfer ffurfio corff llywodraethu ffederal newydd yn fwy clir. Byddwn yn cydweithio â thîm Hwb i hyrwyddo'r defnydd o rannu adnoddau'n ddigidol o fewn ffederasiynau, er mwyn gwneud y defnydd mwyaf effeithiol o adnoddau addysgu a dysgu.

Manylion cyhoeddi

Caiff yr adroddiad ei gyhoeddi ar 2 Gorffennaf 2019, neu ar ôl hynny, a gellir ei weld ar wefan Estyn: https://www.estyn.llyw.cymru/adroddiadau-thematig?_ga=2.250672262.183398975.1562065008-1929955435.1559727823.

@LIC_Addysg

Facebook/AddysgCymru

Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn Saesneg.
This document is also available in English.

ISBN Digidol 978 1 83876 680 1
© Hawlfraint y Goron Gorffennaf 2019
WG38435